

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

 Lördagen, den 20 Februarii, 1773.

Min Herre*!

Den Angeliska Sjöfarten är i godt stånd: den är ganska widsträckt, och för Riket och undersåtare mycket båtande: den kan och blifwa waraktig; ty Angelismännernas hushållning är den aldreabästa. Deras Skepp äro alla bygda dräktiga efter den fart de äro ärnade til, och sträcklingarna inwättade så, at här besparas segel, tågwerk, blockar, och mycket manskap behöfwes ej: de bruka korta rår och höga under och öfwer-mastar, då seglen bli djupare och smalare samt behöfwas, i proportion af smalheten, mindre Folk. Deras blockar äro wäl gjorda med buffuda trästwor och järn wagnar; så at de gå lätt, med mera sådant som Nationen lärt af sin långa förfarenhet och idegheten besuder dem at verkställat.

G

Deras

* Detta är åter från Hertz Wälment.

Deras matlagning och öfriga ordning tror jag och är mycket lindrig ehuru de äta mycket kött; ty de koka så en dag, at de sedan äta kött, eller ibland upvärmat flera dagar: härse mot är matordningen på våra Swenska fartyg mycket kostsam: våre skola koka nästan hela dagen för frukost, middag och aften dageligen: därtill fordras en ständig kock och des poike, äfwen åtgår en myckenhet af wed och watten: til gröten fordras mycket smör äfwen så til stockfischen: Ungelsmänerna dricka mest watten: de Swenska skola dagel. ha dricka. Genom widare aranskning kunde än flera besparingar på Ungelska sidan upfinna.

Ungelske Skepparne hålla flere Prentice eller lärögossar, dem de antaga på 7 år, gifwa dem mat och sirlkläder, men ingen lön; härse med^o besätta de sira fartyg, efter omständigheterna, til en tredjedel eller en half, och således betala ej lön mer än til två tredjedelar eller en half af Besätningen.

När desse gossar faret en och annan resa äro de stinke Sjömän, o h så fort krafterna komma med åren göra de mer och mer nytta, och ofta mer än de lönte matroserne. Desse gossar så sitta mycket ondt; de skola altid göra de wärsta sysslorna; om de ej öfwergå däräs krafter:

frakter: de blifwa däremot flinke och kunnige Sjömän.

När Skepparne äro komne och Skeppen alltså ej mer i fart, måtte Skepparen taga låro gossarne hem til sig, och låta dem där njuta mat, hwaremot de göra sig af dāras arbete hwad nytta de kunna: hwar ock en ser lätteligen hwad stor nytta detta är för Angelska Sjöfarten. Jag önskar at wāre Swenske Skeppare wille wara idoge och efterfölja Angelsmännernes efterdöme, hwilket de se på hwart Utlandsfkt ställe de anlānda. Öfwerheten har wål redan stadgat lag om låregossar hos oss, i des Sjöfarts Reglemente af den 30 Martii 1748, men bāgge dessa Motiver, jānnte den dāraf flytande nytta för Nederierne hafwa wårkat ingen ting. Wi blifwa wid wår gamla wana, och bry oss ej om idoghet mer i denna än andra saker: Angelsmännen kan dārföre segla för lågre frakter än Swensken och i följe dāraf kan han förtjāna mycket nār wår winst blir liten, och hålla sin Sjöfart i gång samt föda sin folk nār wifselore eller få ligga hemma och suga rammarne. Jag tror likwål at wāre Skeppare äro ej skuld til alt; ty kanske dāras Redare, som
 draga

draga nyttan af läro-goffarne under Sjöfarten, willa ej betala något för dāras underhåll på Skeppen ligga stilla.

Kan detta förmå någon om saken kunnig, at uppgifwa sina tankar här om eller och winna Kēsdarens estertänkande; så blir det mig en sågnad.

Wid Witthehaven är en sten-kohls, grufwa, hwarutur flera tusende kannor, kohl årligen uttagas; måsta delen föres til Irland. Grufwan är mycket gammal, och går hela 20 famnar djupt under hafswatnet, som följer des ena sida. Den går ock ut under watnet hela 50 famnar, så at brytningen sker långt under sielfwa hafswet, som är nog farligt. Wid grufwan woro trånne watten afföringswärl, som drefwes af eld: hwar eld-machine utpumpade 156 gallan eller 208 Swenska kannor watten i minuten. Grufwan låcker mycket på hafs-sidan.

De Ängelske fiskare brukā til köten på sina garn, som de utsätta i hafswet, der til beredda gris-skin, dem de upblåsa, och äro de mycket bättre tre än de annars brukeliga små fastagier.

Wälment,

Stads

Stads Nyheter.

Göteborgske Wexel-Coursen.

Den 13 och 17 Januarii.

Lond.	- - - - -		81	- - -	D. Amt
Amst.	73 - - -		73	- - -	M. Amt
Hamb.	- - - - -		78	- - -	M. Amt

Kyrko-Tidningar.

I Lycka församlingen födde 2 Barn.
 Dödde Groshandlaren, Herr Lorents Grill,
 36 år: Herr Gottlieb Kopman, 68 år,
 Fru Pastoriskan Maria Himmelberg, 40 år:
 och Fru Margareta Liedborg, 72 år.

Uf vår Frälsares Jesu Christi Lidandes
 Historia, komma följande stycken at föreläsas,
 på

på nedanskrefne dagar, af instundande Fastes
lag, i Dom-Kyrkan härstädes:

21. Februarii, Fastelags Söndag, Aftonsän-
gen Acten 1. til orden: Faders Wike.
26. Fredagen . . . . . förråda mig.
28. Förste Sönd. i Fast. Aftons. . . . . slutet.
3. Martii, Onsdagen Act. 2, til: är swagt.
5. Fredagen . . . . . slutet.
7. Andre S. i Fast. Aftons. Act. 3, til: skydde.
10. Onsdagen . . . . . gret bitteeliga.
12. Fredagen . . . . . slutet.
14. Tredje S. i Fast. Aftons. Act. 4 sanping?
17. Onsdagen . . . . . / mer och mer.
19. Fredagen . . . . . slutet.
21. Midfasto Sönd. Aftons. Act. 5 icke dricka.
28. Femte Sönd. i Fastan Aftons. skrifwet.
31. Onsdagen . . . . . dig self.
2. April, Fredagen . . . . . up andan.
4. Palm-Söndag, Aftons. . . . . slutet.
9. Långfredag, Aftons. Acten 6 . . . .

Lars Nordblom.

Sunds

Kundgöresser.

Som uti 13 Art. af den med kronan Ryssland i Åbo slutna freds-Tractat är betingadt, at isfrån de wid östern och Sium Finnico belägna Rycka Hamnar och Städer årligen och beständigte Tullfrit hit til Sverige får föras så mycket spannmål som för Femtiotusend Rubler kan uphandlas; alt så och emedan til underdå-nigt följie af Kongl. Maj:ts Nådiga Befalning af den 4 Febr. 1771. Des och Rikens Högåst. kamars Colle-gium uti Bref af den 1 näst därpå följande Martii, funnit Kåligt, sålunda lampa Authorisationerna, som til de Handlande utdelas, at Götteborgs stad på 1/5 andel får njuta Tullfrihet på spannmål til Åttatufende Femtio (8050) Rublers värde: fördenkul blifwa denna Stadens Handlande hwilke för innevarande År 1773 denna Tullfrihet nyttja wilia, härmed kallade; at hos Magistraten på denna Stadens Rådhus den Tjugusette i innevarande Februarii månad, klo-kan Tio (10) föremiddagen ofelbart sig inställa och an-tekna låta, til hwad värde i Rubeltal en hwar för sin del åstundar merberörde Tullfrihet å spannmål til gods njuta. Men de, som tå ure blifwa hafwa at sig selswa skylla, at de isfrån delaktighet i Rycka Tullfriheten för detta år utslutne warða hwilket til esterrättelse ländar. Götteborgs Rådhus den 17 Februarii 1773.

Borgmästare och Råd.

För mellankommande hinder skul, uppjutes för-sälningea med Arbetshusets tilverkning til den 1 Martii, som är på en Måndag, då efterföljande wa-ror til den måstbiudande igenom Auction på Assemble-salen blifwa försälde: 2780 Markor finare och gröfre Lingarn uti tre slag sorterat; 8492 dito Blårgarn af
 tvåanne

tvåanne sorter; 340 dito Ljuswekar; 60 dito Hampes-
garn; 100 dito Hampe Blårgårn; 200 dito Bomuls-
Ljuswekar; 55 dito fint Bomulsgårn; 9 st. Bomuls-
Wäffor; 8 par Bomuls-strumpor; 7 par dito wan-
tar; 1; p. färgade bundne ullwantar; 12 p. hvita
dito; 66 p. fina bundne mans ullstrumpor; 12 par
hvita dito; 12 p. gröfwa dito; 4 p. Barn-strumpor;
14 p. vändiga, och slåta bundne mans trä-strumpor; 10
marker färgad trä af div. colourer; 270 Lisp. plockad dres.

Om någon hafwer at fördra, eller wet sig wara
något skyldig hos afledne Berjenten Eric Lindström,
anbåller Måtlaren Herr Thomas Carlsson at däröm,
med försig, blifwa underåttad.

J fall en Bagare från Kungälf wid namn Peter
Winqwist, som föregifwer sig wara så aldeles stild
från sin Hustru U. M. Bredberg, at Han nu i annat
gifte sig begifwa kan, skulle å annan Stad söka i detta
sit upfat framgång winna, gifwes wederbörant, i syn-
nerhet dem af wärdiga Prästerkåper, där Winqwist
kunde framkomma med et sligt försök, därföre härmed
tillkänna, at sådana omständigheter imellan berörde
Winqwist och mig U. M. Bredberg för handen äro,
som icke tillåta honom ingå i annat giftermål, hwar-
före jag nu däremot allmönnetigen protesterar, och
förbehåller mig så njuta 7 Cap. 3 § Giftermåla-Bal-
ken tillgodo.

Skuteligen kundgöres, at Herr Schindler, som flera
gångar roat Götteborgska öron, upförer i morgon, N.
5 efter middagen, en i fördublad måtta fullständig Con-
cert af Instrumental-musik, på store Nådhus-salen. Jag
har intet at tillägga mer, än priset för inträdet, som är
en Skat efter wanlighhet; och kunna Billetter erhållas hos
Herr Schindler self, och wid ingången.